

Sygn. akt IV Ca 710/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca - SSO Małgorzata Szeromska (spr.)

Sędziowie - SO Małgorzata Michalska

SO Katarzyna Mirek - Kwaśnicka

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Gątarek

po rozpoznaniu na rozprawie 25 stycznia 2018 r. w P.

sprawy z powództwa A. O.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o odszkodowanie

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Żyrardowie z 28 sierpnia 2017 r.

sygn. akt I C 464/16

1. oddała apelację;
2. zasądza od A. O. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego za II instancję.

Sygn. akt IV Ca 710/17

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Żyrardowie wyrokiem z 28 sierpnia 2017 r. zasądził od (...) S.A. w W. na rzecz A. O. kwotę 13.500 zł tytułem zadośćuczynienia, oddalił powództwo w pozostałym zakresie i zasądził od powódki na rzecz pozwanego częściowy zwrot kosztów procesu.

Istotne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i stanowiące podstawę rozstrzygnięcia były następujące:

W dniu 3 listopada 2006 roku w miejscowości K. w gminie D. w powiecie (...) doszło do wypadku drogowego, którego sprawcą był R. S.. Naruszył on nieumyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu pojazdowi znajdującemu się na drodze z pierwszeństwem marki O. (...) o numerze (...), kierowanego przez T. K., doprowadzając w ten sposób do zderzenia się pojazdów mechanicznych w wyniku czego obrażeń ciała dostała pasażerka pojazdu V. (...) I. B., w skutek czego następnie zmarła w szpitalu. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Bełchatowie R. S. uznano za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu. Samochód, którym kierował sprawca wypadku R. S. w dacie zdarzenia

objęty był obowiązkową umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.. W dacie śmierci I. B. miała 25 lat (kserokopia skróconego aktu zgonu poszkodowanej. W dniu 27 marca 2015 roku powódka zgłosiła szkodę pozwanemu. W odpowiedzi pozwany listownie poinformował powódkę, iż stwierdził brak podstaw do pozytywnego rozpatrzenia roszczeń. Odmówiono wypłaty zadośćuczynienia. Zmarła I. B. była siostrą powódki. Z siostrą łączyły ją silne więzi emocjonalne, a poprzez zdarzenie z dnia 3 listopada 2006 roku zostały bezpowrotnie zerwane, rodzeństwo w chwili wypadku mieszkało oddzielnie, lecz utrzymywało stały, bliski kontakt. Powódka razem spędzała czas ze zmarłą. Powódka w chwili śmierci siostry była mężatką i obecnie również pozostaje w związku małżeńskim i ma dwoje dzieci. Powódka nie leczyła się w związku z doznaną traumą. Wskutek wypadku stan psychiczny powódki pogorszył się, nasiliły się bóle migrenowe, lecz strona powodowa zażywała jedynie leki na uspokojenie. Powódka nie była na miejscu zdarzenia. O wypadku dowiedziała się telefonicznie nad ranem dnia następnego, od swojego ojca. Powódka odczuwała, nadal odczuwa i prawdopodobnie będzie odczuwać w przyszłości skutki śmierci siostry

w wypadku z uwagi na bardzo silną relację bliskości, jaka łączyła ją ze zmarłą siostrą, odczuwanie tych skutków dotyczy przede wszystkim niemożności osiągnięcia komfortu psychicznego z powodu trudności doświadczanych w obszarze emocjonalnym. Biegła stwierdziła, iż śmierć siostry wpłynęła na pewne ograniczenie aktywności życiowej powódki w początkowym okresie żałoby, obecnie nie ogranicza jej aktywności życiowej. Bezpośrednią przyczyną wypadku było nieprawidłowe zachowanie kierującego pojazdem V. (...), którym podróżowała poszkodowana I. B., który nie zachował wymaganej szczególnej ostrożności, ale zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do wnioskowania, że do zaistnienia wypadku i jego skutków przyczyniła się poszkodowana pasażerka. Należy jednak zauważyć, że powód przyznał, że zmarła przyczyniła się w 10 % do szkody.

W ocenie Sądu Rejonowego Śmierć I. B. spowodowała zerwanie więzi rodzinnej między nią a powódką, co wywołało u powódki ból, cierpienie i poczucie krzywdy. Nagła i tragiczna śmierć poszkodowanej I. B. była bowiem traumatycznym przeżyciem dla powódki. Powódka wychowywała się w pełnej rodzinie, szanującej się wzajemnie, dbającej o więzi rodzinne i dlatego więź z siostrą miała dla niej szczególne znaczenie. Powódka znajdowała w niej oparcie, pomimo, że sama założyła swoją rodzinę i mieszkała w innej miejscowości niż zmarła siostra. Należy jednak zauważyć, że poza siostrą powódka ma męża, dwóch synów. W momencie śmierci siostry obie siostry miały swoje prywatne życie rodzinne. Rodzeństwo odwiedzało się przy różnych okazjach, spotykało towarzysko. Do momentu wprowadzenia się powódki z domu rodzinnego widywały się codziennie, jednak w późniejszym okresie odwiedzały się rzadziej. Mając na uwadze powyższe a także uwzględniając zerwaną więź rodzinną łączącą rodzeństwo, Sąd uznał za zasadne przyznanie powódce zadośćuczynienia w wysokości 13.500,00 zł. Zasądzając powyższą kwotę Sąd miał na względzie, że zadośćuczynienie ma spełniać funkcję kompensacyjną, ma złagodzić stan psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej i pomóc w dostosowaniu się do zmiany w związku z zaistniałą sytuacją. Sąd uwzględnił również uznane przez powódkę przyczynienie się zmarłej w wysokości 10 %.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd I instancji wskazał art. art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c.

Apelację od tego orzeczenia złożyła powódka, zaskarżając wyrok w części oddalającej powództwo ponad kwotę 17.500 zł i w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania i zarzucając:

1. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, dokonanie jej w sposób arbitralny i wybiórczy, bez uwzględnienia całokształtu okoliczności faktycznych sprawy oraz brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego w postaci wniosków z opinii biegłego, że proces żałoby nie jest jeszcze domknięty;
2. naruszenie prawa materialnego tj. art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że pojęcie krzywdy zasługującej na rekompensatę odpowiednią sumą tytułem zadośćuczynienia związane jest z wystąpieniem wstrząsu wymagającego leczenia psychiatrycznego czy wsparcia psychologicznego, a nadto że upływ czasu stanowi przesłankę pomniejszającą rozmiar doznanej krzywdy;
3. naruszenie art. 100 k.p.c. przez nieprawidłowe rozliczenie kosztów pomiędzy stronami.

Apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki dalszej kwoty 9500 zł.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest niezasadna, a jej zarzuty chybione.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, ustalenia te nie były zresztą sporne między stronami. Sąd Okręgowy ustalenia te aprobuje i uznaje za własne.

Rację ma skarżąca twierdząc, że z opinii biegłej psycholog wynika, że powódka nadal nie radzi sobie z przepracowaniem do końca procesu żałoby i nadal znajduje się w końcowym jej etapie, z którego jeszcze nie wyszła. Biegła wskazała także, że w przypadku śmierci rodzeństwa czas żałoby wynosi przeciętnie około 2 lat, tymczasem u powódki trwa 11 lat, co wynika nie tylko z bliskości relacji z siostrą, ale z neurotycznych cech osobowości badanej, które znacznie utrudniają poradzenie sobie z trudnymi emocjami, wyciszenie ich i osiągnięcie poziomu stabilizacji. A zatem okoliczność niezakończenia okresu żałoby mimo upływu ponad 11 lat od śmierci siostry, która wynika z cech osobowościowych powódki, nie może stanowić podstawy zwiększenia zadośćuczynienia. Zauważyć bowiem należy, że stosownie do art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Wykładnia systemowa przemawia za przyjęciem, że art. 361 § 1 k.c. znajduje zastosowanie także do określenia krzywd, za które sprawca ponosić może odpowiedzialność na podstawie art. 445 i 448 k.c. (Kodeks Cywilny Komentarz red. dr hab. K. O.). Tak długi, ponadprzeciętny okres żałoby – w świetle opinii biegłej – nie jest więc normalnym następstwem zdarzenia wywołującego szkodę niemajątkową, nie może zatem stanowić okoliczności zwiększającej wysokość zadośćuczynienia.

Zarzut sformułowany w punkcie drugim apelacji także jest chybiony. Upływ czasu niewątpliwie jest przesłanką mającą wpływ na wysokość zadośćuczynienia; powódka wystąpiła do ubezpieczyciela z żądaniem zadośćuczynienia po upływie 9 lat po śmierci siostry. Skoro zadośćuczynienie ma funkcję kompensacyjną (w wyroku z 8.6.2011 r., I PK 275/10, Legalis, Sąd Najwyższy stwierdził, że zadośćuczynienie ma na celu kompensatę nie tylko cierpień fizycznych, ale również niekorzystnych następstw zdarzenia w sferze psychiki poszkodowanego i przywrócić ma poszkodowanemu równowagę emocjonalną naruszoną przez doznane cierpienia psychiczne) i jego celem jest złagodzenie cierpień psychicznych, to złagodzić można jedynie takie cierpienie, które istnieje obecnie. Nie ma możliwości złagodzenia cierpień, których się doznawało w przeszłości, zatem upływ czasu powodujący naturalne zmniejszenie negatywnych doznań i niekorzystnych następstw zdarzenia w sferze psychiki poszkodowanego ma niewątpliwie wpływ na wysokość zadośćuczynienia. W tej sytuacji kwotę zasądzoną przez Sąd I instancji należy uznać za rozsądną i wyważoną w okolicznościach sprawy.

Nietrafny jest zarzut naruszenia art. 100 k.p.c. Z matematycznego wyliczenia wynika, że Sąd Rejonowy prawidłowo rozliczył koszty procesu między stronami przy uwzględnieniu faktu, że powódka wygrała proces w 33%. Wyliczenia te, dokładnie przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie zawierają błędów rachunkowych.

Z powyższych przyczyn Sąd Okręgowy oddalił apelację jako niezasadną na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach procesu za II instancję orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.

Małgorzata Michalska Małgorzata Szeromska Katarzyna Mirek-Kwaśnicka

(...)

(...)

(...)